

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Osztályozás

Tárgy

9.439

Szerző: -

Cím: A radikális párt női
nagygyűlése

Forrás: Világ

Bp.

1918. X. 15.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

"1918"

Személy

A Radikális Párt női nagygyűlése

(A Világ tudósítójától.) Szombaton délután a régi képviselőház zsufolóság megtelt padsorai előtt tartotta női nagygyűlést a radikális párt. Vámbéry Ruzssem dr. egyetemi tanár elnök, megnyitójában a radikális párt vezetősége nevében üdvözölte a nagygyűlést és örömének adott kifejezést, hogy a sok börtön közül, amelyet a forradalom megnyitott, a női jogok tömlőce is kitért a kapuit. Eddig a feministák pártja küzdött a nők felszabadításáért, most, hogy a nők szabad érvényesülésének minden akadályát elseperltek, a nőknek az egyes politikai pártokon belül kell munkájukat az emberiség javára értékesíteni.

Ezután Szász Zoltán hatalmas beszédben változta a radikális álláspontját a nők kérdésben. Abból indult ki, hogy a nőknek adott választójog nemcsak jogot, de kötelességet is jelent, mely a nőket a politikában való öntudatos részvételre inti. Ha a nagy világháború előtti lehetnek is komolyba vehető fellegások, melyek a politikai közönyösséget női erénynek vallották, az emberiség eme rettenetes megpróbáltatása után ez az álláspont dörecségek, sőt bűnnek tűnik fel. Mert, hogy ilyesmiféle történetek, temérdek gyermek elárvulása, híves özvegyvé válása, az anyai és emberi szenvedések ez az egész özönc, amit a háború jelentett, csak ugy magyarázható meg, hogy az emberek legnagyobb része, főleg az egész női nem, nem törődhetett és nem törődött politikával, s átengedték az országok ügyének intézését oly felelőtlen, s gonosz hatalmaknak, melyek ebbe a katasztrófa döntőiték. De más okból is kell politikálni a nőknek. A női nem az emberiség egy elnyomott osztálya. Ama másik hangosabban hirdetett elnyomási viszonylat mellett, mely a tőkés és a munkás, a gazdag és a szegény

közt fennáll, ez az elnyomási viszonylat, a férfi és nő közt lévő, szintén nagy figyelmet érdemel. A nők ez az elnyomottsága megnyilatkozik egy kint a társadalmi munka terén, mint a házasságban és a családi életben. S ennek nemcsak a nő, hanem az emberiség vallja kárát. Épp ezért minden haledő szellemű, az emberiség javát szolgáló politikának célja és kötelessége a nő felszabadítása. Ez azonban nem elég. Illába tesszük a női emberileg a férfivel teljesen egyenrangúvá, ha nem segítjük megint csak az összesség érdekében is azon a sajátos területen, amelyen a természet különösen súlyos feladatokat rótt rá: a felfenntartás s az ezzel járó kötelességek terén. A gyermekszülés és a nevelés körüli szükségleteknek a mai kielégítési formája, melyet a házasság és a családi élet nyújt, tökéletlenek; sem a nő, sem a gyermek, sem az összesség érdekeit ki nem elégíti. Új, gyökeres reformokra van tehát itt szükség, s ez nem lehet más, mint egyrészt a nő kártalanítása mindazokért a hátrányokért, melyek a gyermek világrahozatalával járnak, s viszont a gyermekvédelem s a gyermeknevelés mai társadalmi és állami intézményeinek olyan méretű és olyan módszerű kiépítése, mely a házasságról és a családról az eddigi nőeltartó és gyermeknevelő anyagi gondokat levegye, s így a házasságot és a családot tiszta érzelmi közösséggé mmesítse. Az intézményes reformmunkával párhuzamosan kell haladnia azonban a női nem művelődésbeli emelkedésének is. Csak az új, értelmileg kiművelt, érzelmileg megnemesedett emberi és női méltóságának tudatára ébredt női nem fogja az életnek ezeket az új kereteit nemes tartalommal kitölteni, s a maga számára is ebben az új világban az igazi boldogságot kivívni.

A zúgó tapssal fogadott beszéd után Stricker-né, dr. Polányi Laura előterjesztette a következő határozati javaslatot:

Az Országos Polgári Radikális Párt 1918. december hó 14-én tartott nagygyűlésén egybegyűlt asszonyok és leányok megállapítják, hogy a magyar középosztály anyagi és erkölcsi helyzetén sürgősen és gyökeresen változtatni kell. A középosztály a nőnek hivatásbeli munkájára rá van zorulva, de sem az olvasás és gyermeknevelés, sem a háztartás szempontjából nincs arra berendezve. A nő összerokad ezen visszasság sulya alatt, ezért egyik feladatának sem felel meg teljesen, s azokhoz hatalmas közérdek fűződik.

1. Követeljük, hogy az állam a termékenység és gyermekágy terhein a kötelező anyasági biztosítás után segítsen.

2. Követeljük, hogy lehetővé tétessék, hogy minden szülő, aki gyermekét nevelni és eltartani képes, vagy azt hiszi, hogy erre képességei elegendőek, azt nyugodt lélekkel az államtól gond nélkül bizhassa, anélkül, hogy a családi kapcsolatok áldozatul essék.

Minden gyermekvédelmi intézkedés egyúttal egy leány és minden tanügyi intézkedés gyermekvédelminek kell lennie. Csak a kellő útds révén lehet a gyermekjóléti intézményre a gyermeknek taníttatása épp úgy biztosítva, az iskolára bízott gyermek ellátása és ne-

3. Köveleljük, hogy a küzködő magánháztartások helyét észszerű központi háztartások váltják fel.

A kormány által tervezett összes lakótelepeket a központi konyha rendszere szerint kell megvalósítani, s el kell azokat látni mindazon termelési és beszerzési intézményekkel, amelyek eredményes központi háztartáshoz szükségesek.

Csak a gyökeres reformok segítségével érhető el, hogy a társadalom a nő hivatásbeli munkájában éppen olyan kevésbé nélkülözze, mint egészségi anyaságát és otthonteremtő gondosságát.

Ezután dr. *Hajdu Lili* orvos, dr. *Szabó Margit* tanár és a feministák nevében *K. Vámbér Melanie* szóltak hozzá a határozati javaslatához, amelyet nagy lelkesedéssel elfogadtak.